

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ**

- 1. 14^η Δ/ΝΣΗ ΦΠΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄ & Β΄**
- 2. 15^η Δ/ΝΣΗ Κ.Β.Σ.
ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄ & Β΄**

**ΙΙ. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΧ/ΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ Γ΄**

Αθήνα, 24/11/2011

ΠΟΛ. 1242

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΠΡΟΣ: Π.Δ.

**Ταχ. Δ/ση : Σίνα 2-4
Ταχ. Κώδικας : 106 72 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Αντώνιος Α. Σανιδάς
Τατιάνα Σφελινιώτη**

**Τηλέφωνο : 210- 3645378 – 210 3645832
Τηλεομοιότυπος : 210- 3645413
Ηλεκτρ. Ταχυδρ. : dfpa.a1@1992.syzefxis.gov.gr**

**ΘΕΜΑ: Υπαγωγή στο ΦΠΑ της παράδοσης νερού και των υπηρεσιών
αποχέτευσης από τους Ο.Τ.Α. ή συνδέσμους αυτών, το Δημόσιο
και τα Ν.Π.Δ.Δ. – άρθρο 18, παρ. 3β΄ Ν.4002/2011.**

Σχετικά με τη διάταξη της παραγράφου 3β΄ του άρθρου 18 του Ν.4002/22.8.2011 (ΦΕΚ 180 Α΄) «Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου – Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση – Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης» παρέχουμε τις ακόλουθες διευκρινίσεις και οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της:

Ι. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

1. Με τη διάταξη αυτή αντικαταστάθηκε η διάταξη της περιπτώσεως γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ (Ν.2859/2000 – ΦΕΚ 248 Α΄), σύμφωνα με την οποία από **22.08.2011** (ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) καταργείται η απαλλαγή από τον ΦΠΑ στην παροχή νερού μη εμφιαλωμένου και στις υπηρεσίες αποχέτευσης που πραγματοποιούνταν απευθείας από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή συνδέσμους αυτών, χωρίς τη μεσολάβηση

δημοτικών επιχειρήσεων, καθώς και απευθείας από το Δημόσιο και άλλα Ν.Π.Δ.Δ..

Η απαλλαγή εξακολουθεί να ισχύει για τις ανταποδοτικές εισφορές που επιβάλλουν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων – Ο.Ε.Β. – (Ειδικοί Οργανισμοί, ΓΟΕΒ, ΤΟΕΒ) στα μέλη τους για την παροχή αρδευτικού ύδατος και τις λοιπές παροχές που συνδέονται άμεσα με τις πράξεις αυτές. Η ανωτέρω απαλλαγή εφαρμόζεται και για την παράδοση αρδευτικού ύδατος από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Κατόπιν των ανωτέρω, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 4 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως ισχύει, οι Ο.Τ.Α., οι σύνδεσμοι αυτών, το Δημόσιο και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ. για τη δραστηριότητά τους αυτή υπάγονται στο φόρο και οφείλουν να χρεώνουν ΦΠΑ στα φορολογικά στοιχεία που εκδίδουν από **22.08.2011**, ανεξάρτητα από την περίοδο κατανάλωσης που αφορούν. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του Κώδικα ΦΠΑ, ο ΦΠΑ γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΒΣ.

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 και του Κεφαλαίου Α' του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ, η παράδοση νερού από τα ανωτέρω πρόσωπα υπάγεται στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%, ενώ οι λοιπές χρεώσεις που σχετίζονται με την ύδρευση, όπως τα τέλη σύνδεσης, τα τέλη συντήρησης υδρομέτρου κ.λπ., καθώς και οι υπηρεσίες αποχέτευσης και οι λοιπές σχετικές με την αποχέτευση χρεώσεις υπάγονται στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 23%.

4. Τα ανωτέρω πρόσωπα, που σύμφωνα με τις κοινοποιούμενες διατάξεις εντάσσονται για τις παραπάνω δραστηριότητές τους στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, υποχρεούνται να υποβάλλουν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 36 δηλώσεις (έναρξης, μεταβολής κ.λπ.), όπως αναλύονται κατωτέρω.

Επίσης, έχουν όλες τις υποχρεώσεις των υποκειμένων στο φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 36 και 38 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως, να υποβάλλουν περιοδικές και εκκαθαριστικές δηλώσεις ΦΠΑ.

5. Κατά την ένταξη των προσώπων αυτών στο κανονικό καθεστώς (**22.8.2011**) παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους οι οποίες χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση των εν λόγω πράξεων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του Κώδικα ΦΠΑ, όπως ισχύει.

Επίσης, έχουν δικαίωμα διακανονισμού του ΦΠΑ που έχει επιβαρύνει την αγορά ή κατασκευή αγαθών επένδυσης, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει παρέλθει η πενταετής περίοδος διακανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ. Αυτό σημαίνει ότι, έχουν δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που αναλογεί στα εναπομένοντα έτη της πενταετίας κατά τα οποία εφαρμόζεται το κανονικό καθεστώς του φόρου. Προς το σκοπό αυτό πρέπει να υποβληθεί Δήλωση Αποθεμάτων Μετάταξης (έντυπο 012-ΦΠΑ) και συγκεκριμένα να συμπληρωθεί ο Πίνακας ΣΤ' αυτού, προκειμένου να προκύψει το προς έκπτωση ποσό ΦΠΑ, το οποίο μεταφέρεται στην πρώτη περιοδική δήλωση μετά την υποβολή της δήλωσης αποθεμάτων. Η εν λόγω δήλωση, **γίνεται δεκτό** ότι μπορεί να υποβληθεί μέχρι **31.12.2011**, χωρίς κυρώσεις.

Για παράδειγμα, εάν Ο.Τ.Α αγόρασε το έτος 2009 αγαθά επένδυσης και κατέβαλε ΦΠΑ το ποσό των 5.000 ευρώ, δικαιούται εντός του έτους 2011 να εκπέσει 3.000 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στα 3/5 του φόρου που καταβλήθηκε. Σημειώνεται ότι για το έτος 2011 τα επενδυτικά αγαθά θεωρείται ότι χρησιμοποιούνται σε φορολογητέα δραστηριότητα.

II. Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, το Δημόσιο και το ημεδαπό νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υποχρεούνται μόνο στη λήψη, έκδοση, υποβολή και διαφύλαξη των στοιχείων που ορίζονται ρητά από τον Κώδικα αυτόν. Τα πρόσωπα αυτά, εκτός από το Δημόσιο, όταν ενεργούν πράξεις παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ή στο φόρο εισοδήματος θεωρούνται επιτηδευματίες μόνο για τις δραστηριότητες αυτές και υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων κ.λπ. του Κώδικα αυτού.

2. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, οι Ο.Τ.Α., οι σύνδεσμοι αυτών και τα Ν.Π.Δ.Δ., για την παροχή νερού μη εμφιαλωμένου και τις υπηρεσίες αποχέτευσης, που υπάγονται σε Φ.Π.Α. σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ι του παρόντος, θεωρούνται επιτηδευματίες για τις δραστηριότητες αυτές και υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων κ.λπ. που ορίζονται από τον Κ.Β.Σ.. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 4 του ΚΒΣ, τα εν λόγω πρόσωπα μπορούν να τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του ΚΒΣ, ανεξάρτητα του ύψους των ακαθαρίστων εσόδων τους. Τα βιβλία αυτά μπορεί να ενημερωθούν με τις πράξεις που πραγματοποιήθηκαν από τον Αύγουστο και μέχρι το Δεκέμβριο 2011 έως τη **15^η Ιανουαρίου 2012**.

3. Ειδικά, για την παροχή νερού μη εμφιαλωμένου, όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 16 του άρθρου 12 και της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ. μπορεί:

α) αντί της έκδοσης τιμολογίων προς επιτηδευματίες να εκδίδονται άλλα έγγραφα (π.χ. λογαριασμοί) που περιλαμβάνουν τα στοιχεία του τιμολογίου, εκτός της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του αντισυμβαλλομένου και αντίτυπο αυτών των εγγράφων παραδίδεται στον πελάτη.

β) αντί της έκδοσης αποδείξεων λιανικής πώλησης προς ιδιώτες να εκδίδονται άλλα παραστατικά (π.χ. λογαριασμοί) στα οποία αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο του πελάτη - καταναλωτή, η διεύθυνσή του και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός της αστυνομικής του ταυτότητας, αν στερείται αριθμού φορολογικού μητρώου.

III. Δ/ση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Υποχρεώσεις Μητρώου)

Τα ανωτέρω πρόσωπα (Ο.Τ.Α., οι σύνδεσμοι αυτών και τα Ν.Π.Δ.Δ.), προκειμένου να δηλώσουν, τις παραπάνω δραστηριότητες και την ένταξή τους στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. καθώς και την κατηγορία βιβλίων του Κ.Β.Σ., υποχρεούνται να υποβάλλουν, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., δήλωση μεταβολής εργασιών (έντυπο Μ3). Η εν λόγω δήλωση, **γίνεται δεκτό**, ότι μπορεί να υποβληθεί μέχρι **31.12.2011**, αναγράφοντας ως ημερομηνία μεταβολής την **22.08.2011**, χωρίς την επιβολή προστίμου που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2523/97, όπως ισχύει.

**Ακριβές Αντίγραφο
Ο Προϊστάμενος Γραμματείας**

**Ο Γενικός Γραμματέας
Ιωάννης Καπελέρης**